

УДК 81'373.6'42:32

DOI <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2024-21-10>

**Віталій КРАВЧЕНКО**

студент факультету іноземної філології та соціальних комунікацій, Сумський державний університет, вул. Харківська, 116, м. Суми, Україна, 40007

**ORCID:** 0009-0006-6005-4977

**Світлана БАРАНОВА**

кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри германської філології, Сумський державний університет, вул. Харківська, 116, м. Суми, Україна, 40007

**ORCID:** 0000-0001-9425-9774

**Scopus-Author ID:** 57202730058, 57236757000

**Ірина КОБЯКОВА**

кандидат філологічних наук, професор, професор кафедри германської філології, Сумський державний університет, вул. Харківська, 116, м. Суми, Україна, 40007

**ORCID:** 0000-0002-9505-2502

**Scopus-Author ID:** 57216901949

**Бібліографічний опис статті:** Кравченко, В., Баранова, С., Кобякова, І. (2024). Мовна гра як інструмент маніпуляції в політичному дискурсі. *Актуальні питання іноземної філології*, 21, 63–69, doi: <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2024-21-10>

## МОВНА ГРА ЯК ІНСТРУМЕНТ МАНІПУЛЯЦІЇ В ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Метою статті є явище мовної гри в політичному дискурсі як інструмент впливу на аудиторію. Для її досягнення були використані методи функційного та дискурсивного аналізу, індуктивний та дедуктивний методи. Зростання популярності мовної гри пояснюється її здатністю посилювати ефект висловлювань, викликати емоційний відгук та сприяти запам'ятовуванню інформації. Мовна гра допомагає політикам передавати складні ідеї через стилістичні прийоми, роблячи текст більш виразним та переконливим. Аналіз функцій мовної гри в політичному дискурсі показав, що вона сприяє формуванню ідентичності, легітимізації влади, мобілізації громадськості та дискредитації опонентів. Мовні прийоми надають тексту багатошаровості, дозволяючи політикам досягати своїх цілей через маніпуляцію значеннями слів, що залишає простір для різних інтерпретацій. Мовна гра також створює певний імідж мовця, що підвищує його авторитет серед цільової аудиторії. Крім того, в статті доведено, що мовна гра є важливим інструментом для ефективної комунікації та досягнення політичних цілей. Розуміння її функцій допомагає краще аналізувати сучасний політичний дискурс та його вплив на громадську думку. Розглядається поняття політичного дискурсу та його значення як засобу комунікації між владою та громадянами. Дискурс аналізується як багаторівневий процес, що дозволяє політикам формувати громадську думку, зокрема через маніпулятивний вплив мовної гри. На прикладах висловлювань відомих діячів політики було визначено найбільш поширені прийоми мовної гри та продемонстровано, яким чином здійснюється вплив висловлювань на людей з використанням того чи іншого прийому. У статті також розглядаються можливі наслідки використання мовної гри в політичному дискурсі та її вплив на формування суспільної думки, а також на політичну культуру в цілому, тим самим демонструючи її різноманітність та поширеність.

**Ключові слова:** політичний дискурс, маніпулятивний дискурс, мовна гра, стилістичні прийоми, маніпуляція, вплив на аудиторію.

**Vitalii KRAVCHENKO**

Student of the Faculty of Foreign Philology and Social Communications, Sumy State University, 116 Kharkivska St, Sumy, Ukraine, 40007

**ORCID:** 0009-0006-6005-4977

**Svitlana BARANOVA**

PhD in Philology, Associate Professor, Head of the Germanic Philology Department, Sumy State University, 116 Kharkivska St, Sumy, Ukraine, 40007

**ORCID:** 0000-0001-9425-9774

**Scopus-Author ID:** 57202730058, 57236757000

**Iryna KOBYAKOVA**

PhD in Philology, Professor, Professor at the Germanic Philology Department, Sumy State University, 116 Kharkivska St, Sumy, Ukraine, 40007

**ORCID:** 0000-0002-9505-2502

**Scopus-Author ID:** 57216901949

**To cite this article:** Kravchenko, V., Baranova, S., Kobyakova, I. (2024). *Movna hra yak instrument manipulatsii v politychnomu dyskursi* [Language game as a tool of manipulation in political discourse]. *Current Issues of Foreign Philology*, 21, 63–69, doi: <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2024-21-10>

## LANGUAGE GAME AS A TOOL OF MANIPULATION IN POLITICAL DISCOURSE

*The purpose of the article is to investigate the phenomenon of language game in political discourse as an instrument of influence on the audience. In its achieving such methods were used as functional and discursive analyses, inductive and deductive methods. The growing popularity of language game is explained by its ability to enhance the effect of statements, evoke an emotional response and facilitate the memorization of information. Language game helps politicians to convey complex ideas through stylistic devices making political texts more expressive and convincing. The analysis of the functions of the language game in political discourse has shown that it contributes to the formation of identity, legitimization of power, mobilization of the public and discrediting of opponents. Language techniques make the text multilayered, allowing politicians to achieve their goals by manipulating the meanings of words, which leaves room for different interpretations. The language game also creates a certain image of the speaker, which increases his or her credibility among the target audience. In addition, it is proved in the article that language game is an important tool for effective communication and achieving political goals. Understanding its functions helps to better analyze a contemporary political discourse and its impact on public opinion. The article examines the concept of political discourse and its importance as a means of communication between the government and citizens. Discourse is analyzed as a multilevel process that allows politicians to shape public opinion, in particular through the manipulative influence of language game. Using the examples of statements by well-known politicians, the author identifies the most common language game techniques and demonstrates how people using a particular language game technique influence statements. The article also discusses the possible consequences of using language games in political discourse and its impact on the formation of public opinion, as well as on political culture in general, thereby demonstrating its diversity and prevalence.*

**Key words:** political discourse, manipulative discourse, language game, stylistic devices, manipulation, influence on the audience.

**Актуальність проблеми.** Мова є основним засобом взаємодії населення, її розвиток і поширення призвели до появи нових слів, словосполучень і структур. Такі новоутворення започаткували мовну гру, яка, в свою чергу, дала можливість змінювати та підбирати вирази таким чином, щоб влучніше передавати думки. Мовну гру можна виявити у різних дискурсах. Зокрема, найбільшого застосування вона досягла в політичному дискурсі, який має на меті вплинути на громадську думку, мобілізувати електорат та підкріпити певну ідеологію. Тому останнім часом інтерес лінгвістів часто зосереджений на студіях комунікативного простору задля забезпечення особистості від дії інформаційних впливів, що робить актуальним дослі-

дження проблеми маніпулювання масовою свідомістю, порушеної в нашій роботі. Матеріалом слугують висловлювання політиків, де аналізуються стилістичні прийоми, використовувані в ході мовної гри, та їх вплив на здатність одержувачів сприймати думки, що передав спікер.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Науковці подають загальну характеристику досліджень політичного дискурсу (Вільчинська, 2013; Вусик, Антонюк, 2020; Сотніков, 2012; Dunmire, 2016), аналізують його жанрову диференціацію (Шило, 2017), комунікативні стратегії (Ананенко, 2018; Кондратенко, 2009) та роль у ньому експресивних засобів і стилістичних прийомів (Анікін, 2023; Бабелюк, 2023; Назаренко, Нестеренко, 2020; Çeljeta, 2018;

Kuriata, Kasatkina-Kubyshkina, 2022; Qaiwer, 2020). З іншого боку, розглядається мовна гра як лінгвістичне явище (Коваленко, 2014), як засіб вербальної агресії (Мельниченко, 2017), описуються стратегії та чинники її перекладу (Баранова, Гончарова, 2021; Пешкова, 2024). При цьому, відсутні студії щодо функції мовної гри в політичному дискурсі, у якому вона сприяє актуалізації ключових повідомлень, створенню багатозначного тексту та дозволяє політикам бути гнучкими й ефективними у передачі своїх ідей.

**Метою статті** є дослідження мовної гри як інструмента впливу на аудиторію в політичному дискурсі. Для її досягнення були використані методи функційного та дискурсивного аналізу, індуктивний та дедуктивний методи, які дозволили провести семантико-стилістичний аналіз дискурсу та відстежити, як мовна гра впливає на одержувачів інформації.

#### **Виклад основного матеріалу дослідження.**

Поняття дискурсу є міждисциплінарним і виходить за межі лінгвістики, а дослідження сфери його впливу перебувають у динамічному русі, відображаючи зв'язок між мовою та владою в лінгвістиці, соціології й культурі (Бабелюк, 2023, с. 17). Мова функціонує як засіб політичної влади, самоідентифікації та управління. Вона відіграє роль інструмента влади та контролю, за допомогою якого політики формують громадську думку, використовуючи слова, які впливають на емоції, виправдовують владу або критикують опозицію. Крім того, вона також формує національну ідентичність, виступаючи ідентифікатором належності до нації. Нарешті, мову вважають ідеальним інструментом політичних маніпуляцій, оскільки вона часто використовується для формування громадської думки, зокрема через політичний дискурс.

Політичний дискурс – це обмін різними думками з питань, що впливають на політичну систему. Існує жанрова класифікація політичного дискурсу, побудована за параметрами інституційності, суб'єктно-адресатних відносин, соціокультурного аспекту та локалізації подій (Шило, 2017, с. 129). Основною комунікативною метою політичного дискурсу є вплив на суспільство шляхом впровадження в масову свідомість певної системи цінностей.

Щоб впливати на аудиторію та досягати бажаного результату, мовці використовують

експресивні засоби (наприклад, метафору, гіперболу, літоту, іронію, алюзію) та стилістичні прийоми (наприклад, антитезу, інверсію, паралелізм), які допомагають передавати думку переконливіше, адже одне із завдань політичного дискурсу переконати людину у якійсь ідеї чи прагненні політичного діяча, який виголошує промову. Кожен з цих прийомів може бути ефективним інструментом мовної гри, оскільки надає тексту оригінальності, підвищує його виразність і допомагає не лише передати думку, але й вразити аудиторію, залишаючи довготривале враження (Вознюк, Куньч, 2018, с. 197).

Свідоме використання стилістичних прийомів і експресивних засобів створює подвійне дно в повідомленнях, дозволяючи політикам водночас звертатися до різних аудиторій і залишаючи простір для інтерпретації. Функціями мовної гри як маніпуляції є формування ідентичності та легітимізація влади, емоційний вплив, створення багатозначності, мобілізація громадськості та дискредитація опонентів (Шило, 2017).

У політичному дискурсі створення позитивного образу через мову допомагає політикам досягати легітимізації в очах суспільства. Формування ідентичності, використання націоналістичних, етнічних або культурних елементів підкреслює, що політик або політична партія належить до певної групи і відстоює її інтереси. Наприклад, використання традиційних символів, як у риториці патріотизму чи соціальної справедливості, допомагає політикам наблизити себе до виборців, які поділяють ці цінності. Мова політики може встановлювати ідентичність за допомогою включення та виключення певних наративів або символів з публічного дискурсу.

Наприклад: *Democracy must be something more than two wolves and a sheep voting on what to have for dinner* (A-Z Quotes). У цьому реченні «*must be something more than*» підкреслює факт того, що демократія – один із важелів формування національної ідентичності. Вказівка на «*два вовки та овецьку, які «голосують» за те, що мати на вечерю*» демонструє, що аби досягти легітимності влада повинна задовольняти всі потреби, спонукаючи людей відчувати себе частиною чогось більшого.

Політики широко застосовують риторичні засоби, зокрема епітети, метафори, порівняння

та емоційно забарвлені слова, щоб формувати відповідну емоційну реакцію аудиторії. Наприклад, слова на зразок «*ворог народу*», «*економічний прорив*» чи «*боротьба за права*» можуть викликати як позитивні, так і негативні емоції. Використання метафор у політичному дискурсі допомагає спростувати та популяризувати складні концепції, перетворюючи їх на зрозумілі та емоційно насичені образи, прикладом такої маніпуляції можна вважати речення: *The Iraqi regime . . . possesses and produces chemical and biological weapons. It is seeking nuclear weapons* (A-Z Quotes). Ця фраза мала на меті насторожити, закликати до негайних дій, наголошуючи на прямій загрозі.

Семантична мобільність є основою мовної гри, коли політики змінюють або розширюють значення слів залежно від контексту. Це допомагає їм створювати багатозначність або двозначність, залишаючи простір для подальших інтерпретацій. Наприклад, поняття «реформи» може означати як позитивні зміни, так і небажані трансформації в залежності від політичного контексту. Такий прийом також може слугувати для ухилення від прямих відповідей або уникнення чітких обіцянок, що дозволяє політикам «маневрувати» між різними групами підтримки. Влада реалізується через мову і дозволяє контролювати розуміння та значення соціальних явищ. Пор.: *Government's view of the economy could be summed up in a few short phrases: If it moves, tax it. If it keeps moving, regulate it. And if it stops moving, subsidize it* (A-Z Quotes). Наведений приклад речення демонструє семантичну мобільність через терміни, які можуть мати кілька значень, як слово «зміни» може втілювати в собі безліч значень, починаючи від політичних перетворень і закінчуючи особистісним зростанням та суспільним прогресом. Використовуючи «зміни» в політичному контексті, політик пропонує широку інтерпретацію, яка резонує з різними аудиторіями – від тих, хто прагне реформ, до тих, хто бажає глибшого зв'язку з ідеалами нації.

За допомогою мовної гри політики часто спонукають до дій, формуючи певний тип риторики, який впливає на маси. Використання патріотичних або мобілізаційних гасел дозволяє швидко та ефективно об'єднувати людей навколо певної ідеї, мети або проти спільного «ворога». У цьому випадку люди асоціюють

себе з певними ідеями, підкріпленими культурними та національними символами, і, таким чином, починають діяти, підтримуючи певну політичну програму. Пор.: *Change will not come if we wait for some other person or some other time. We are the ones we've been waiting for. We are the change that we seek* (Brainy quotes). Речення закликає до дії, що є важливим елементом мобілізації. Використання виразів «*We are the ones we've been waiting for*» та «*We are the change that we seek*» стимулює почуття відповідальності та спільності, підкреслюючи факт того, що об'єднання може призвести до значущих змін. Це спонукає громадськість активніше включатися в суспільно-політичні процеси.

Політичні мовні ігри також передбачають використання сатири, іронії, зневаги та інших прийомів для дискредитації опонентів. Це дозволяє створювати негативний образ конкурентів, що є важливим інструментом політичної боротьби. Використання жорсткої критики чи навіть гумору дозволяє принизити опонента і, як результат, знизити рівень підтримки. Така тактика часто зустрічається у політичних дебатах, коли мова стає зброєю проти супротивника. Сарказм і негативна іронія є ефективними засобами викликання у публіки певної реакції, особливо коли йдеться про дискредитацію конкурентів. До прикладу: *When Mexico sends people, they're not sending their best. They're sending people that have lots of problems... They're bringing drugs. They're bringing crime. They're rapists. And some, I assume, are good people* (Lib Quotes). У цьому реченні створюється контраст між словами і діями опонентів, що викриває їх як непослідовних і ненадійних. Використання терміна «*pattern of deception*» є потужним засобом для дискредитації, оскільки воно натякає на систематичну проблему. Ця цитата була використана для дискредитації іммігрантів та їхніх країн походження, створюючи негативний образ опонентів.

Мовна гра в політичному дискурсі є важливим інструментом для формування суспільних уявлень, впливу на емоції та мобілізації громадськості. Вона дозволяє політикам не лише доносити свої ідеї, але й маніпулювати ними, створюючи складні, багатозначні повідомлення, які можуть формувати громадську думку, легітимізувати владу та дискредитувати супротивників. Таким чином, розуміння цих функцій

мовної гри є ключовим для аналізу сучасного політичного дискурсу. Проведений вище аналіз показує, як мовна гра може бути використана для досягнення різних цілей у політичному дискурсі, від формування ідентичності до маніпуляції та дискредитації опонентів.

Розуміння особливостей мовних ігор є ключем до аналізу сучасного політичного дискурсу, оскільки дозволяє політикам не тільки доносити свої ідеї отримувачам, а й маніпулювати ними, формувати громадську думку, виправдувати владу і дискредитувати опонентів.

**Висновки і перспективи подальших досліджень.** Таким чином, політики вдаються до мовної гри, щоб маніпулювати свідомістю аудиторії, створюючи асоціації, які викликають бажані емоції та переконання. Це допомагає їм не лише донести свою позицію, але й закріпити певні цінності, викликати підтримку себе чи, навпаки, негативне ставлення до опонентів. Стилистичні прийоми та експресивні засоби як основні інструменти мовної гри мають свої специфічні особливості та механізми впливу. Через

застосування гри слів політик здатен змінювати спосіб, у який реципієнти сприймають інформацію, налаштовуючи їх на певний кут зору чи викликаючи специфічні емоції: словесна гра є своєрідним фільтром, що структурує інформацію, впливаючи на те, як реципієнти її інтерпретують і оцінюють. Завдяки їй повідомлення може сприйматися більш особисто, оскільки використані техніки резонують з індивідуальними цінностями, переконаннями та асоціаціями реципієнтів. Це може зробити реципієнтів більш схильними погоджуватися з політичними висловлюваннями чи підтримувати політичні позиції, які ці висловлювання підкреслюють. Мовна гра створює певну ідентичність політика, його імідж, відрізняє від конкурентів. Вона змінюється залежно від цільової аудиторії політиків. Політичний дискурс завжди орієнтований на певні групи суспільства з різними цінностями, інтересами та переконаннями. Перспективою подальшого дослідження може стати вивчення інноваційних технологій впливу на формування колективної свідомості.

#### ЛІТЕРАТУРА:

1. Ананенко Т. Комунікативні стратегії у політичному дискурсі Хіларі Клінтон. *Science and education a new dimension. Philology*. 2018. Т. 160, № 6. С. 7–10.
2. Анікін О. Стилистичні особливості синтаксичного плеоназму в політичному дискурсі Бориса Джонсона. *Сучасні дослідження з іноземної філології*. 2023. № 2 (24). С. 16–25.
3. Бабелюк О. А. Функціональний потенціал концептуальних метафор у сучасному англomовному політичному дискурсі: когнітивно-дискурсивний підхід. *Науковий журнал Львівського державного університету безпеки життєдіяльності «Львівський філологічний часопис»*. 2023. № 14. С. 5–12.
4. Баранова С. В., Гончарова О. В. Способи перекладу мовної гри в англomовному дискурсі. *Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2021. Том 32 (71), № 5, Ч. 1. С. 240–244.
5. Вільчинська І. Ю. Політичний дискурс: основні напрями дослідження. *Вісник національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2013. № 3. С. 198–201.
6. Вознюк Г., Куньч М. Метафора як засіб увиразнення вислову в політичному дискурсі. *Науковий вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2018. С. 236–237.
7. Вусик Г. М., Антонюк О. В. Сучасний політичний дискурс як об'єкт лінгвістичних досліджень. *Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса*. 2020. Т. 2, № 12. С. 213–216.
8. Коваленко А. Мовна гра як лінгвістичне явище. *Наукові записки національного університету «Острозька академія»* 2014. № 44. С. 127–129.
9. Кондратенко Н. Комунікативні стратегії в українському політичному дискурсі: інтерактивна взаємодія учасників політичних ток-шоу. *Media-сучасність*. 2009. С. 48–55.
10. Мельниченко І. С. Мовна гра як знак вербальної агресії в англomовному політичному дискурсі. *Science and education a new dimension. philology*, 2017. Т. 33, № 123. С. 44–46.
11. Назаренко О., Нестеренко О. Вербальні засоби та прийоми реалізації гумористичного та комічного ефектів у американському політичному дискурсі. *Записки з романо-германської філології*. 2020. Т. 44, № 1. С. 203–211.
12. Пешкова О. Г. Стратегії та чинники англо-українського перекладу мовної гри в науково-популярному дискурсі: дис. ... докт. філософії: 035 Філологія. Харків, 2024. 252 с.

13. Сотніков А. Нарис сучасних досліджень політичного дискурсу: лінгвістичний аспект. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Філологічні науки»*. 2012. № 1 (3). С. 186–191.
14. Шило С. Б. Жанрова диференціація політичного дискурсу. *Мовознавчий вісник*. 2017. Вип. 22–23. С. 125–132.
15. Çeljeta N. Language tools in political discourse. *European journal of economics, law and social science*. 2018. Vol. 2, no. 1. P. 120–126.
16. Dunmire P. L. Political discourse analysis: exploring the language of politics and the politics of language. *Language and linguistics compass*. 2012. Vol. 6, no. 11. P. 735–751.
17. Kuriata Y., Kasatkina-Kubysheva O. Stylistic devices in political discourse. *Naukovi zapiski nacional'nogo universitetu «Ostrozka akademiâ»*. Seriâ «Filologîâ». 2022. Vol. 1, no. 13(81). P. 27–30.
18. Qaiwer S. N. A study of irony in political discourse. *Arab world English journal*. 2020. No. 2. P. 2–17.
19. A-Z Quotes. URL: <https://www.azquotes.com/quotes/topics/political.html> (date of access: 31.10.2024)
20. Brainy quotes. URL: [https://www.brainyquote.com/quotes/barack\\_obama\\_409128?form=MG0AV3](https://www.brainyquote.com/quotes/barack_obama_409128?form=MG0AV3) (date of access: 31.10.2024)
21. Lib Quotes. URL: [https://www.brainyquote.com/quotes/barack\\_obama\\_409128?form=MG0AV3](https://www.brainyquote.com/quotes/barack_obama_409128?form=MG0AV3) (date of access: 31.10.2024)

#### REFERENCES:

1. Ananenko, T. (2018). Komunikatyvni strategii u politychnomu dyskursi Khilari Klinton [Communicative strategies in the political discourse of Hillary Clinton]. *Science and Education a New Dimension. Philology*, 160(6), 7–10. [in Ukrainian]
2. Anikin, O. (2023). Stylistychni osoblyvosti syntaktychnoho pleonasmu v politychnomu dyskursi Borysa Dzhonsona [Stylistic peculiarities of syntactic pleonasm in Boris Johnson's political discourse]. *Suchasni doslidzhennia z inozemnoi filologii*, 2 (24), 16–25. [in Ukrainian]
3. Babelyuk, O. A. (2023). Funktsionalnyi potentsial kontseptualnykh metaphor u suchasnomu anhlovnomu politychnomu dyskursi: kohnityvno-dyskursyvnyi pidkhid [Functional potential of conceptual metaphors in modern English political discourse: a cognitive-discourse approach]. *Naukovyi zhurnal Lvivskoho derzhavnogo universytetu bezpeky zhyt-tediialnosti "Lvivskiy filolohichnyi chasopys"*, 14, 5–12. [in Ukrainian]
4. Baranova, S. V., & Honcharova, O. V. (2021). Sposoby perekladu movnoi hry v anhlovnomu dyskursi [Methods of language game translation in the English discourse]. *Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnogo universytetu im. V. I. Vernadskoho. Serii: Filologîia. Zhurnalistyka*, 32 (71), 5, 240–244.
5. Vilchynska, I. (2013). Politychnyi dyskurs: osnovni napriamy doslidzhennia [Political discourse: the main directions of research]. *Visnyk natsionalnoi akademii kerivnykh kadrov kultury i mystetstv*, 3, 198–201. [in Ukrainian]
6. Voznyuk, G. & Kunch, M. (2018). Metafora yak zasib uvyraznennia vyslovu v politychnomu dyskursi [Metaphor as a means of expressing a statement in political discourse]. *Naukovyi visnyk natsionalnogo universytetu "Lvivska politekhnika"*, 236–237. [in Ukrainian]
7. Vusyk, H. M., & Antoniuk, O. V. (2020). Suchasnyi politychnyi dyskurs yak ob'ekt lnhvistychnykh doslidzhen [Modern political discourse as an object of linguistic research]. *Visnyk studentskoho naukovo-ho tovarystva DonNU imeni Vasylia Stusa*, 2 (12), 213–216. [in Ukrainian]
8. Kovalenko, A. (2014). Movna gra yak lnhvistychno yavyshe [Language game as a linguistic phenomenon]. *Naukovi zapiski Nacionalnogo universitetu "Ostrozka akademiâ"*. Seriâ "Filologîâ", 44, 127–129. [in Ukrainian]
9. Kondratenko, N. (2009). Komunikatyvni strategii v ukrainskomu politychnomu dyskursi: interaktyvna vzaïmo-diia uchasnykh politychnykh tok-shou [Communicative strategies in Ukrainian political discourse: interactive interaction of political talk show participants]. *Media – Suchasnist*, 48–55. [in Ukrainian]
10. Melnichenko, I. (2017). Movna gra yak znak verbalnoiï agresii v anhlovnomu politychnomu dyskursi [Language game as a sign of verbal aggression in English language political discourse]. *Science and Education a New Dimension. Philology*, 33 (123), 44–46. [in Ukrainian]
11. Nazarenko, O., & Nesterenko, O. (2020). Verbalni zasoby ta pryomy realizatsii humorystychnoho ta komichnogo efektiv u amerykanskomu politychnomu dyskursi [Verbal means and ways of humorous and comic effect actualization in American political discourse]. *Zapysky z romano-hermanskoï filologii*, 44(1), 203–211. [in Ukrainian]
12. Pieshkova, O. H. (2024). Strategii ta chynnyky anhlo-ukrainskoho perekladu movnoiï hry v nauko-populiarnomy dyskursi [Strategies and factors of English-Ukrainian translation of language game in popular science discourse]. PhD thesis. Kharkiv : N. N. Karazin Kharkiv National University [in Ukrainian].
13. Sotnikov, A. (2012). Narys suchasnykh doslidzhen politychnoho dyskursu: lnhvistychnyi aspekt [Essay on modern studies of political discourse: linguistic aspect], *Visnyk Dnipropetrovskoho universytetu imeni Alfreda Nobelia. Serii "Filologichni nauky"*, 1 (3), 186–191. [in Ukrainian]

14. Shilo, S. (2017). Zhanrova dyferentsiatsiia ploitychnoho dyskursu [Genre differentiation of political discourse]. *Movoznavchyi visnyk*, 22–23, 125–132. [in Ukrainian]
15. Çeljeta, N. (2018). Language tools in political discourse. *European journal of economics. Law and Social Science*, 2(1), 120–126.
16. Dunmire, P. L. (2012). Political discourse analysis: Exploring the language of politics and the politics of language. *Language and Linguistics Compass*, 6(11), 735–751.
17. Kuriata, Y., & Kasatkina-Kubyshkina, O. (2022). Stylistic devices in political discourse. *Naukovì zapiski Nacional'nogo universitetu "Ostroz'ka akademiâ". Seriâ "Filologiâ"*, 13(81), 27–30.
18. Qaiwer, S. N. (2020). A study of irony in political discourse. *Arab World English Journal*, (2), 2–17.
19. A-Z Quotes. URL: <https://www.azquotes.com/quotes/topics/political.html> (date of access: 31.10.2024)
20. Braiiny Quotes. URL: [https://www.brainyquote.com/quotes/barack\\_obama\\_409128?form=MG0AV3](https://www.brainyquote.com/quotes/barack_obama_409128?form=MG0AV3) (date of access: 31.10.2024).
21. Lib Quotes. URL: [https://www.brainyquote.com/quotes/barack\\_obama\\_409128?form=MG0AV3](https://www.brainyquote.com/quotes/barack_obama_409128?form=MG0AV3) (date of access: 31.10.2024).